

COLUMN 24 september 2022 - Woongroepen

Freek de Jonge zei eens smalend dat die hele jaren '80 krakersscene zich louter met de meest kleinburgerlijke zaken bezig hield: wonen. Leek wat in te zitten want de meeste revoluties gingen over andere zaken. Vanaf de jaren '70 is er een woongroependebat. Een debat waar bouwers, verhuurders en corporaties weinig mee doen zodat het woongroependebat vanaf de jaren '70 heeft nogal te maken met dat dwangmatige wederopbouwdenken van zwart wit foto's, portiekflatjes en ideale gezinnen met twee kinderen. Dwangmatig omdat de confessionelen, de sociaal-democraten en de liberalen het Amerikaanse voorbeeld wilden volgen voor de verheffing van de burgerij. Namelijk een middenstand die met industriële producten de welvaart en de samenlevingsvorm van de bevoorreedden konden navolgen. Maar de werkelijkheid was zeker tot ver in de jaren '50 in ons land anders. Het huwelijk en samenwonen in gezinsvorm is pas halverwege de 19e eeuw langzaam gemeengoed geworden. Betrekkingen en verbanden tussen individuen waren veel diverser – soms gebaseerd op familieverband zoals inwonende ouders, soms gebaseerd op gedeeld gebruik zoals de buurvrouw met een televisie waar op woensdagmiddag de straatkinderen kwamen kijken of gemeenschappelijk gebruik van auto of wasmachine. En niet te vergeten de kroeg of snackbar op de hoek als huiskamer van de straat. En voor het gemak schuif ik hieronder ook even de gelukkig nog steeds bloeiende sociale verbanden zoals we die in fijne straten en portieken zien: op elkaars kinderen passen, pakjes voor de burens aannemen of soep brengen bij de zieke overbuurvrouw.

Dat woongroependebat is sinds de jaren '70 werd vooral aangezwengeld door een emancipatiebeweging waarbij de explosief toenemende welvaart maatschappelijke individualisering bewerkstelligde. Iedereen een eigen huisje en een auto voor de deur. Er werd louter een benauwend Amerikaans gezinsmodel opgedrongen door bestuurders, bouwers, ontwikkelaars en corporaties. De veel grotere rijkdom aan sociale contacten in hofjes, intieme straten en kraakpanden werd daarbij als voorbeeld gesteld om corporaties en ontwikkelaars te verleiden buiten hun standaard 2-3-4 kamerwoningen te kijken. Dat heeft in 40 jaar tijd bitter weinig opgeleverd. Als architect bouwden we een paar woongroepen voor ouderen, onder andere in de ooit gekraakte Pander fabriek en we bouwden in heel Nederland nogal wat zorgwoningen voor jongeren met een probleem en voor ouderen. Allemaal intieme, hoopgevende projecten waar mensen respectvol en op hun gemak kunnen wonen. Alleen in Zwolle konden we in een nieuwbouwwijk studentenkamers met gemeenschappelijke voorzieningen bouwen omdat de gemeente dat voorschreef aan de corporatie.

De bestuurders en beslissers van Den Haag hebben ongemotiveerde ambities om onze stad vol te bouwen. Daarbij is er geen enkele ambitie waarneembaar om aan de veelkleurigheid van de woningvraag te voldoen. Het wordt overgelaten aan de marketing van ontwikkelaars en corporaties zonder dat specifiek voor deze woningen toegeruste ontwikkelaars en exploitanten een kans krijgen.

Tekenend is de werkbijeenkomst die een jaar of drie plaatsvond waar geen enkele wethouder en geen enkel raadslid blijkbaar een herinnering heeft overgehouden. Een grote stoet prachtige initiatieven kwam voorbij, de raadsleden schmierden hoe geweldig ze het vonden en om 17 uur ging iedereen met een warm gevoel weer naar huis.

Niets meer van gehoord.

De politiek heeft zich irrelevant gemaakt: in het land Den Haag en in de stad Den Haag. Vernieuwing komt van de burgerij, dus koop met een stichting een heel portiek of een hele galerij en verhuur dat met je vrienden en kennissen.